

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/V/KBO/2019/436

BETREFT: reclameboodschappen bij gebruik van het platform Gimme voor oudercommunicatie.

1. PROCEDURE

1.1. Ontvangst: 23 oktober 2019.

1.2. Verzoeker

[X], ouder.

1.3. CZB

Bij e-mail van 23 oktober 2019 wordt de vraag aan het secretariaat van de Commissie bezorgd. Met een e-mail van 25 oktober 2019 wordt de vraagsteller uitgenodigd voor de zitting van 4 november 2019.

2. INHOUD van de VRAAG

Aan de Commissie wordt de vraag gesteld of het gebruik door een school van het online platform Gimme voor haar communicatie met de ouders, strookt met de principes van zorgvuldig bestuur.

Om als ouder communicatie van de school via het Gimme-platform te raadplegen, is vereist dat men zich registreert en de gebruiksvoorwaarden van het platform aanvaardt. Op die manier wordt men als ouder gedwongen ermee akkoord te gaan dat bij het gebruik van het platform te worden geconfronteerd met reclameboodschappen.

De vraagsteller meent dat een school haar onafhankelijkheid in het gedrang brengt wanneer zij met de ouders communiceert via kanalen die reclameboodschappen bevatten.

3. ZITTING VAN DE COMMISSIE

3.1. Datum en uur: 4 november 2019 om 13u.

3.2. Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

3.3. Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel VII.2 Codificatie sommige bepalingen voor

het onderwijs en de ministeriële besluiten van 14 juli 2015 en 21 mei 2019 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Bengt Verbeeck, voorzitter.

Thijs Streng, Rita Lambregts, Luc Faes en Paul De Cock, leden.

3.4. Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadsliden

- [X], vraagsteller.

3.5. Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4. ADVIES VAN DE COMMISSIE

4.1. Regelgeving

** Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs*

Art. VII.5. De Commissie beslist over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake:

1° ...

2° de bepalingen van artikel 51 van het decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997, van artikel 7 tot en met artikel 10 van de codificatie betreffende het secundair onderwijs, van artikel 14bis van het decreet van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding, ...;

3° ...

Art. VII.6. De Commissie kan vragen van belanghebbenden behandelen over de aangelegenheden bedoeld in artikel VII.5, eerste lid.

** Decreet basisonderwijs van 25 februari 1997*

Art. 51

§ 4. Een schoolbestuur dat mededelingen toelaat die rechtstreeks of onrechtstreeks ten doel hebben de verkoop van producten of diensten te bevorderen, waakt erover dat:

1° door het schoolbestuur verstrekte leermiddelen of verplichte activiteiten vrij blijven van bedoelde mededelingen;

2° facultatieve activiteiten vrij blijven van bedoelde mededelingen, behoudens indien deze mededelingen louter attenderen op het feit dat de activiteit of een gedeelte van de activiteit ingericht werd door middel van een gift, een schenking of een prestatie om niet of verricht onder reële prijs door een bij name genoemde natuurlijke persoon, rechtspersoon of feitelijke vereniging;

3° bedoelde mededelingen kennelijk niet onverenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school;

4° bedoelde mededelingen de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en de onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang brengen.

** Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.*

4.2. Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving bevoegd is.

4.3. Advies

4.3.1. Mededelingen die de verkoop van producten of diensten bevorderen.

De onderwijsregelgeving regelt het statuut van mededelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks tot doel hebben de verkoop van producten of diensten te bevorderen. Dergelijke mededelingen zijn niet absoluut verboden. De decreetgever heeft er wel strikte beperkingen voor ingesteld.

In het basisonderwijs moet het schoolbestuur er over waken dat de door het bestuur verstrekte leermiddelen en de verplichte activiteiten vrij blijven van bedoelde mededelingen. Onder leermiddelen en activiteiten moet worden verstaan alles wat noodzakelijk is om de eindtermen te realiseren, de ontwikkelingsdoelen na te streven of de in het eigen leerplan opgenomen doelstellingen te realiseren. Het betreft alles wat daartoe aangewend wordt in de klas bij het opvoeden en leren: leermiddelen (leerboeken, agenda, geografische kaarten, foto's, folders, brochures e.a.), didactisch materiaal (video, audio, film e.a). Elke reclameboodschap (tekst, foto) bij leermiddelen of verplichte onderwijsactiviteiten die bepaalde bedrijven, producten of merken onder de aandacht brengt of suggereert is in strijd met het decretaal verbod betreffende reclame.

De onderwijsregelgeving voorziet wel een uitzondering op het verbod op reclameboodschappen bij facultatieve activiteiten in het basisonderwijs. Er mag sponsorvermelding zijn. De sponsorvermelding moet wel verenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstelling van de school en ze mag de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang brengen.

Met respect voor de aldus omschreven grenzen kan het schoolbestuur verder een eigen beleid voeren op het gebied van reclame en sponsoring. De principes die de school daarbij hanteert, worden overlegd binnen de schoolraad en moeten in het schoolreglement worden verwoord. Verder kan een bedrijf/organisatie zich in een school enkel manifesteren mits uitdrukkelijke toestemming van het schoolbestuur en/of directie.

4.3.2. Toepassing.

De Commissie wordt verzocht zich uit te spreken over de vraag of het toelaatbaar is dat de school voor haar communicatie met de ouders gebruik maakt van het online platform Gimme waarop reclameboodschappen verschijnen.

De Commissie gaat er vooreerst van uit dat het platform als kanaal voor oudercommunicatie niet behoort tot de leermiddelen of de verplichte onderwijsactiviteiten. Het platform blijkt verder enkel toegankelijk voor de betrokken ouders, die daartoe over een gebruikersaccount dienen te beschikken. Naar het oordeel van de Commissie mag evenwel verwacht worden dat een school in haar communicatie met ouders, ook al verloopt die via een afgesloten en beveiligde omgeving waartoe leerlingen en derden in beginsel geen toegang hebben, steeds handelt volgens de decretale principes inzake reclame en sponsoring. Dat houdt in dat reclameboodschappen die zichtbaar zijn bij het gebruik van het platform in beginsel beperkt

moeten blijven tot een discrete sponsorvermelding. Waar in de privacyverklaring van het platform sprake is van gerichte advertenties, is het voor de Commissie duidelijk dat wat hier voorligt verder gaat dan dergelijke sponsorvermelding. Bovendien rijst de vraag in hoeverre een individuele school kan verzekeren dat de getoonde reclameboodschappen, zelfs aangenomen dat deze zouden beperkt blijven tot een loutere sponsorvermelding, voldoen aan het decretale voorschrift dat ze verenigbaar moeten zijn met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school en de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang mogen brengen.

Uit het voorgaande volgt voor de Commissie dat ouders voor de informatiedoorstroming vanuit de school in geen geval kunnen verplicht worden gebruik te maken van het platform; de school kan dit eventueel als een facultatieve dienstverlening aan de ouders aanbieden. De school kan haar communicatie met de ouders evenwel niet exclusief laten verlopen langs een kanaal waar men wordt geconfronteerd met reclame-advertenties en zal, wanneer zij wenst gebruik te maken van het platform, dus steeds een volwaardig reclamevrij alternatief moeten voorzien. Een school zal in dat geval via het schoolreglement ook transparant moeten communiceren over het gebruik van het platform en over de mogelijkheid dat ouders die dat wensen de informatie vanuit de school kunnen ontvangen langs een andere weg.

De Commissie stelt vast dat ouders, naast de gratis basisversie, ook zouden kunnen opteren voor een betalende versie van het platform die geen reclame bevat. Waar de Commissie hierboven heeft gesteld dat ouders steeds de mogelijkheid moet worden geboden informatie vanuit de school te ontvangen langs een reclamevrij kanaal, wijst zij er daarnaast op dat communicatie met de ouders over de organisatie van het onderwijs voor haar behoort tot de elementaire verplichtingen van een school waarvoor de kosten door de school moeten worden gedragen (zie o.a. CZB/V/KSO/2009/238; CZB/KL/KSO/2018/409). Voor zover als nodig benadrukt de Commissie dan ook dat het in geen geval aanvaardbaar is dat ouders die wensen gevrijwaard te blijven van reclame, voor informatiedoorstroming vanuit de school aangewezen zijn op een betalend initiatief.

4.3.3. De Commissie komt tot volgend advies:

In het licht van de decretale bepalingen inzake reclame en sponsoring in het onderwijs, is het niet aanvaardbaar dat ouders voor informatiedoorstroming vanuit de school verplicht worden gebruik te maken van een online platform waarop zij worden geconfronteerd met reclame-advertenties. De school dient te verzekeren dat ouders steeds de mogelijkheid hebben te worden geïnformeerd langs een reclamevrij kanaal.

Brussel, 4 november 2019

Frederik Stevens
Waarnemend Secretaris

Bengt Verbeeck
Voorzitter